

Moździerz piechoty wz.31

81 mm moździerz piechoty wz.31

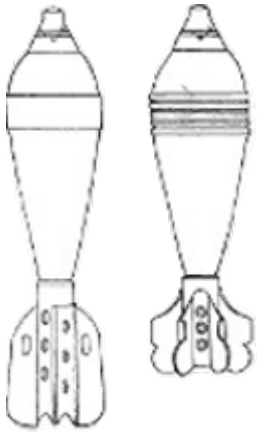
Historia konstrukcji

Do 1926 roku na wyposażeniu wojska znajdowały się francuskie moździerze JD wz.16 oraz niemieckie wz.16. (17kB)Na przełomie lat 1925/1926 otrzymano 600 francuskich moździerzy wz.18 wraz z amunicją, co było rezultatem zawartej umowy w 1923 r. z firmą Stockes Gun CO. W te moździerze zaczęto stopniowo wyposażać pułki piechoty.

Celem stworzenia z batalionu piechoty wartościowego pododdziału bojowego starano się o wyposażenie go w odpowiedni sprzęt stromotorowy. Przystąpiono więc do prac nad konstrukcją moździerzy 81 mm, czego rezultatem było opracowanie prototypu, który otrzymał symbol 30 Av.2. Produkcji tych moździerzy podjęła się Wytwórnia Maszyn Precyzyjnych Avia w Warszawie. Do 1931 roku wyprodukowano 700 sztuk tego typu moździerzy, które otrzymały nazwę wz.28. Różnił się on nieznacznie od francuskiego wz.18, m.in. posiadał "obrożę" na lufie służącą do mocowania dwójnogu, inna konstrukcję podstawy. Donośność wynosiła do 2750 metrów, a przy strzelaniu ładunkiem zwiększonym do 3300m.

W 1931 roku zakupiono licencje na moździerz firmy "Stockes – Brandt", był to warunek odstąpienia przez stronę francuską od roszczeń finansowych związanych z naruszeniem praw patentowych przy produkcji amunicji do moździerza wz.18 w Polsce. Produkcję tego moździerza, jako wz.31, rozpoczęto w 1932 roku

Stowarzyszenie Mechaników Polskich z Ameryki w Pruszkowie. W stosunku do poprzedniego typu (wz.18) był on nieznacznie ulepszony. Do września 1939 roku w tych zakładach wyprodukowano 900 sztuk tego typu moździerzy. W lipcu 1938 roku znajdowało się na wyposażeniu wojska polskiego 899 moździerzy wz.31, 595 – wz.28 i 648 – wz.18.

Obsługa działonu moździerzy składa się z:

- działonowego,
- celowniczego,
- ładowniczego,
- pomocniczego,
- 2 amunicyjnych,
- woźnicy biedki sprzętowej.

Ponadto dowódca kompanii karabinów maszynowych przydziela, zależnie od potrzeb, obsługę punktu amunicyjnego, z obsługi zapasowej kompanii karabinów maszynowych.

Zasady użycia:

Moździerze są przeznaczone głównie do

następujących zadań:

- do zwalczania nieprzyjacielskich gniazd ciężkich karabinów maszynowych, broni towarzyszącej, dział piechoty za ochronami (fałdy terenowe, przeciwstoki wzgórz, mury domostw), stanowisk w głębokich okopach itp., zarówno wtedy gdy nieprzyjaciel jest w obronie, jak i w natarciu,
- do zwalczania gniazd ogniowych i oporów przeciwnika, także w terenach otwartych, jeżeli dla własnych działań stanowią one poważną przeszkodę, a zadania tego nie może w odpowiednim czasie wykonać inna broń,

Muzeum Wojska Polskiego, Warszawa

- do wykonywania wyrw w przeszkodach (granatami ciężkimi).

W wyjątkowych wypadkach:

- do uzupełnienia w terenie ognia ciężkich karabinów

maszynowych i do zamknięcia wyjść z jarów, mostów i innych cieśnin, przy stwierdzeniu bardzo dużych zgrupowań i stłoczeń nieprzyjacielskich sił żywych.

– do zadymiania, oświetlania i sygnalizowania przy użyciu pocisków specjalnych.

Sposób wykonania zadań zależy przede wszystkim od rodzaju celu oraz ilości rozporządzałnej amunicji.

Należy dążyć do zaskoczenia ogniowego, unikając w miarę możliwości wstrzeliwania się i zasypując nieprzyjaciela krótkimi a gwałtownymi nawałami ogniowymi. Przygotowaniem do skutecznego zaskoczenia jest dobre i w porę przeprowadzane rozpoznanie celów i właściwa ocena odległości. Przy wykonywaniu ognia należy przestrzegać pasów bezpieczeństwa dla własnych oddziałów. Dowódca pułku może, zwłaszcza w działaniach zaczepnych, nakazać skupienie plutonów broni towarzyszącej z innych batalionów temu, na którego przedpołu będzie duża ilość gniazd karabinów maszynowych (zwłaszcza umocnionych w terenie) lub gdy trzeba będzie zrobić wyrwę w przeszkodach z drutu kolczastego.

Skład plutonu broni towarzyszącej:

- dowódca plutonu,
- zastępca dowódcy,
- obserwator (z dalmierzem),
- dwa działony moździerzy,
- dwie biedki amunicyjne.

Prócz tego dowódca kompanii karabinów maszynowych żąda od odwodowych oddziałów strzeleckich (gdy położenie bojowe tego wymaga) pomocy w przenoszeniu amunicji. Ponadto dowódca kompanii karabinów maszynowych przydziela, zależnie od potrzeb, obsługę punktu amunicyjnego, z obsługi zapasowej

kompanii karabinów maszynowych.

Zasięg wystrzeliwanych granatów:

Numer ładunku; wz 31/granat ciężki (w metrach)

0 – 470/190

I – 970/420

II – 1450/670

III – 1880/920

IV – 2290/1170

V – 2670

VI – 3030

Dowódca plutonu broni towarzyszącej nawiązuje i utrzymuje łączność z:

- dowódcą kompanii karabinów maszynowych,
- swymi działonowymi,
- punktem amunicyjnym,
- wspieranymi oddziałami strzeleckimi.

Ze względu na niewielkie zwykle odległości między działonami

moździerzy w walce dowódca plutonu ma możliwość ściągnięcia działonowych do siebie i zaznajomienia ich z zadaniem. Po umówieniu znaków i sygnałów dźwiękowych oraz głosowych może bezpośrednio dowodzić i kierować ogniem plutonu.

Łączność z dowódcami oddziałów strzeleckich, które pluton wspiera, nawiązuje się przed samą walką przez bezpośrednie obopólne zapoznanie się z zdaniami i sposobami wsparcia. W tych wypadkach dowódca plutonu broni towarzyszącej utrzymuje w czasie walki łączność przez osobistą obserwację wspieranej jednostki. Obserwuje sam i przez swojego obserwatora przedpole wspieranej jednostki, aby jak najszybciej reagować na widoczne potrzeby i na żądania wsparcia ogniowego wyrażone przez pociski wskaźnikowe z innych broni (np. granatników).

Często w natarciu zapewnienie ciągłości wsparcia ogniowego zależeć będzie od posiadania linii telefonicznej, której przydział powinien zapewnić dowódca batalionu (zazwyczaj na wniosek dowódcy kompanii karabinów maszynowych).

Działon moździerzy występuje w boju w ramach plutonu broni towarzyszącej lub samodzielnie. Działon moździerzy w ramach plutonu wykonuje zadania według rozkazu dowódcy plutonu, zwalczając wskazane cele swym ogniem oddzielnie lub wspólnie z drugim działonem.

Działon moździerzy z plutonu wydziela się:

- w trudnych warunkach terenowych (brak dogodnej obserwacji),
- gdy zachodzi potrzeba ognia stromotorowego w kilku punktach, a nie można wykonać tych zadań z jednego stanowiska.

Muzeum Armii Poznań, Poznań

Dane techniczno – taktyczne:

Kaliber: 81 mm

Masa broni: 60 kg

Masa lufy: 20 kg

Masa dwójnogu: 18 kg

Masa płyty oporowej: 22 kg

Długość lufy: 1260 mm

Donośność maksymalna: 3000 m

Prędkość początkowa pocisku wz.30: 70-210 m/s

Szybkostrzelność: praktyczna do 20 strz./min

Masa naboju;

- granat zwykły wz.30: 3,4 kg
- granat ciężki wz.31: 6,5 kg
- granat zadymiający
- granat ćwiczebny wielokrotny wz.AR27

Jednostka ognia (J0) do moździerza – 25 granatów. Należność na pluton (na 2 moździerze łącznie, przy sprzęcie) – 2J0 = 100 granatów, w tym: granat dużej pojemności – 19, granat małej pojemności – 79, granat wskaźnikowy – 2.

Ze względu na sposób pakowania amunicji (pojemność skrzynek), powinno to być: 20 granatów dużej pojemności (2 skrzynki), 80 granatów małej pojemności (20 skrzynek), 4 granaty wskaźnikowe (1 skrzynka). Masa całkowita (brutto) tej ilości amunicji – 466 kg.

Bibliografia

1. Muzeum Wojska Polskiego (Warszawa)
2. <http://wojsko18-39.3ap.net/wrzesien/artyleria/modzierz81/mozdzierz81.html>
3. https://pl.wikipedia.org/wiki/81_mm_mo%C5%BAdzierz_piechoty_wz._31
4. Muzeum Armii Poznań (Poznań)
5. Narodowe Archiwum Cyfrowe